

СПРАВА «КРАЙНЯК ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF KRAYNYAK v. UKRAINE)

(Заява № 68353/17)

Стислий виклад рішення від 16 лютого 2023 року

У серпні 2015 року заявника затримали та пред'явили йому обвинувачення в злочинах, які не підпадали під дію положення законодавства, яке не передбачає можливість застосування інших запобіжних заходів, окрім тримання під вартою. Пізніше обвинувачення було перекваліфіковано на вчинення терористичного акта. 16 вересня 2015 року Печерський районний суд міста Києва, врахувавши тяжкість інкримінованого заявнику злочину та обставини його вчинення, вказавши на існування ризику, що заявник міг вплинути на свідків, ухилитися від слідчого та суду та продовжити злочинну діяльність, обрав заявнику запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. У подальшому суди продовжували строк тримання заявника під вартою приблизно кожні два місяці. У січні 2017 року заявник подав заяву про відвід головуючого у справі судді. Заявник доводив, що, оскільки він обвинувачувався у злочині, вмотивованому його політичними поглядами, він мав сумніви щодо неупередженості судді. 23 березня, 24 квітня та 19 червня 2017 року цей суддя продовжував строк тримання заявника під вартою. У серпні 2017 року суддя сам розглянув заяву заявника про відвід і задовольнив її. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за пунктом 3 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на надмірну тривалість тримання його під вартою під час досудового розслідування, за пунктом 4 статті 5 Конвенції щодо безсторонності судді, який продовжував строк тримання його під вартою 23 березня, 24 квітня та 19 червня 2017 року, а також за пунктом 5 статті 5 Конвенції на відсутність ефективного права на відшкодування шкоди у зв'язку зі стверджуваними порушеннями. Крім цього, заявник скаржився за пунктом 1 статті 5 Конвенції на незаконне тримання його під вартою з 25 жовтня до 13 грудня 2016 року. Розглянувши скаргу заявника за пунктом 3 статті 5 Конвенції, Європейський суд вказав, що хоча національні суди не використовували «загальні та абстрактні» аргументи для тримання заявника під вартою і наведені ними підстави були відповідними та достатніми під час досудового розслідування, однак після закінчення досудового розслідування судовий розгляд не розпочинався більше року без наведення вагомих підстав для такої затримки, а заявник був позбавлений свободи ще майже три роки. Європейський суд дійшов висновку, що органи державної влади не виявили особливої ретельності у період після закінчення досудового розслідування та констатував порушення пункту 3 статті 5 Конвенції. Розглянувши скаргу заявника щодо безсторонності судді, Європейський суд зазначив, що у цій справі суддя зрештою сам задовольнив заяву заявника про відвід, однак сумніви заявника слід було розглянути до того, як суддя постановив ухвали про продовження строку тримання його під вартою 23 березня,

24 квітня і 19 червня 2017 року. Отже, Європейський суд констатував порушення пункту 4 статті 5 Конвенції. Щодо скарги заявника на відсутність ефективного права на відшкодування шкоди у зв'язку зі стверджуваними порушеннями Європейський суд, посилаючись на свою практику у справах проти України, констатував порушення пункту 5 статті 5 Конвенції. Скаргу заявника за пунктом 1 статті 5 Конвенції Європейський суд відхилив як неприйнятну відповідно до пунктів 1 і 4 статті 35 Конвенції, оскільки вона була подана поза межами встановленого шестимісячного строку.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. Оголошує прийнятними скарги за пунктами 3, 4 і 5 статті 5 Конвенції, а решту скарг у заяві – неприйнятними;

2. Постановляє, що було порушено пункт 3 статті 5 Конвенції;

3. Постановляє, що було порушено пункт 4 статті 5 Конвенції;

4. Постановляє, що було порушено пункт 5 статті 5 Конвенції;

5. Постановляє, що встановлення порушення само собою становить достатню справедливу сатисфакцію будь-якої моральної шкоди, якої зазнав заявник;

6. Постановляє, що: (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 8 (вісім) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявнику, в якості компенсації судових та інших витрат; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу і сплачена безпосередньо на банківський рахунок представника заявника, пана Заруцького; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

7. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».